

, Northern India Finance Corporation (P.) Ltd. v. It. L.
Soni
(R. S. Narula, J.)

(18) ਇਹ ਦਲੀਲ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ■ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਹ ਨਰਾਇਣ ਦੱਤ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਨਾਵਲ ਦੀ ਮਾਂ ਵਜੋਂ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਲਾਭ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਧੀ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਂ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇ: ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜੇ ਮੁਦਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਵੀ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

(19) ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਬੀ. ਐੱਸ. ਜੀ

ਮੂਲ ਸਿਵਲ

ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਨਾਰਦਰਨ ਇੰਡੀਆ ਫਾਈਨਾਂਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪੀ.) ਲਿਮਿਟੇਡ., - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ.

ਆਰ ਐਲ ਸੋਨੀ, - ਜਵਾਬਦੇਹ.

1971 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਨੰ. 9

10 ਫਰਵਰੀ 1972 ਈ

ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1963 ਦਾ XXXVI) — ਧਾਰਾ 19 — ਚੈਕ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਿਸ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ — ਕੀ ਅੰਸ਼-ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਰਸੀਦ — ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ — ਕੀ ਆਮ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਸੀਮਾ ਦੀ

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਕ ਚੈਕ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਚੈਕ ਨੂੰ ਨਕਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਸ਼-ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੈਕ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਚੈਕ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਦਰਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਡਰਾਅ ਕਰਤਾ ਨੂੰ "ਭੁਗਤਾਨ" ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ

ਕੋਈ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਆਮ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਪਾਰਾ ੫)।

ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 446(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਲੀਵਿਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋਵੇ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ 12,160-15 ਪਲੱਸ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਵਿਆਜ। 1 ਜਨਵਰੀ 1971 ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਤੱਕ 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੀਰ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ ਬਾਹਰੀ।'

ਨਿਰਣਾ -

ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.— (1) ਇਹ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 446 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ। 12,160.15 p. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਜੁਲੰਦੂਰ ਵਿਖੇ ਵਿੱਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 9 ਜੂਨ, 1969 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 9 ਜਨਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਯੂ ਸਿਵਲ ਓਰੀਜਨਲ 26 ਆਫ਼ 1969 ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਨੂੰ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਉਹ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ.

(2) ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ 27 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ 2000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਆਰ.ਐਲ. ਸੋਨੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 6,000 ਰੁਪਏ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਮੋੜਨ ਯੋਗ ਸੀ ਜੇ ਕਿ ਆਮ ਦਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਭੁਗਤਾਨ 594 ਅਤੇ ਰੁ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਅਤੇ 21 ਮਈ, 1966 ਨੂੰ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਲਈ 500 ਨਕਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 15 ਜੂਨ, 1966 ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ. 7 ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 1,000 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਕਤ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਖਸ਼ੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਸੋਨੀਕੋ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਜ਼ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਪ ਕੌਰ ਕੋਲ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਲ 8,000, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਰੁ. ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ 6,000 ਸੀ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਪ ਕੌਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁ. ਇੱਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ 3,000 ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੁ. ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ 1,500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ। 6,000 ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਰੁ. 1,500 ਉਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਰਹਿ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਰੁਪਏ ਲਏ ਸਨ। ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ 6,000, - ਵਾਉਚਰ ਪਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1 ਦੁਆਰਾ, ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ 27 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਵਾਉਚਰ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ

, Northern India Finance Corporation (P.) Ltd. v. It. L.

Soni

(R. S. Narula, J.)

ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(4) ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਨਕਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੂਪ ਕੌਰ ਕੋਲ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ 8,000, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਉਸਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ 6,000. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ, ਮੈਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ: -

- (1) ਕੀ ਦਾਅਵਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ?
- (2) ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ?
- (3) ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਕਿਸ ਵਿਆਜ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ?
- (4) ਰਾਹਤ.

ਅੰਕ ਨੰ. (1)

(5) (ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 458-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮਾਪਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 9 ਜੂਨ, 1969 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਾਂ, ਭਾਵ, 9 ਜੂਨ, 1969 ਨੂੰ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ 594 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 500 ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਾਅਵਾ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੀਰ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ 1,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

15 ਜੂਨ, 1966 ਦੇ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ, ਇਸਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ (1) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੋ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 15 ਜੂਨ, 1966 ਦੇ ਉਕਤ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ, ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ? ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ 1,000। ਉਕਤ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸ ਦੇ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਮਿਆਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ, 1 ਜਨਵਰੀ, 1928 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਰਸੀਦ* ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ।—ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ,—

(a) ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਉਪਜ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(b) 'ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਪੈਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।"

ਚੈੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ p. 7 ਉਸ ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਜੀ.ਐਸ. ਬਖਸ਼ੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹੇਠ ਮੈਸਰਸ ਸੋਨੀਕੋ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਜ਼ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੈੱਕ 15 ਜੂਨ, 1966 ਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਚੈੱਕ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਨਾ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਪਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਫਰਮ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਰਟਨਰ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੈਂਡੈਂਟ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

Messrs Sonico ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਜ਼ ਦੇ ਬੈਂਕਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਸੀ - ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 8 ਪੰਜਾਬ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਮੈਮਬਰੰਡਮ ਹੈ, ਮਿਤੀ 25 ਜੂਨ, 1966, ਇਸ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰਾਅ ਲੈਣ ਵਾਲਾ "ਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ"। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਕੈਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਬਚਤ

, Northern India Finance Corporation (P.) Ltd. v. It. L.

Soni

(R. S. Narula, J.)

ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਕੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜ਼ੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੈੱਕ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਦਰਾਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਡਰਾਅ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ "ਭੁਗਤਾਨ" ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਕਸ਼ਨ 19 "ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ" ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਵਾਂਗਾ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ. ਬਖਸ਼ੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤੁਰਫ਼ੋਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਸੀ। ਪਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੈਂ ਚੀਨੀ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ- ਜਦੋਂ ਸਵਾਲ ਵਿਚਲੇ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੜ

ਸੁਰਜੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਆਮ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਦੇ ਕੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਰਸੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ

ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਂਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਰਜ਼ੂਰੀਲਾਲ ਧਨਜੀ ਰਾਠੌੜ ਬਨਾਮ ਦਯਾਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮਜੀ ਪਧਿਆਰ (2) ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਝੁਕੇ ਹੋਏ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਾਂਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚੈੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 7 ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ.

ਅੰਕ ਨੰ. (2)

(6) ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗਰਮ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਇਸਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਚਾਰੇ ਛੱਡ ਕੇ

(2) ਏਆਈਆਰ 1971 ਪਟਨਾ, 278।

ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ, 6,000/- ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ 27 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਵਾਉਚਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1 ਦੁਆਰਾ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰੇ ਗਏ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਢਵਾਉਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੂਪ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਧੀਨ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੂਪ ਕੌਰ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 6,000। ਬੇਲੋੜੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਟੁਕੜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਵਿਚ ਇਕਸਾਰ ਇੰਦਰਾਜ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਜ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ! ਰੁਪਏ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ

, Northern India Finance Corporation (P.) Ltd. v. It. L.

Soni

(R. S. Narula, J.)

6,000 ਰੁਪਏ, ਉਸਦਾ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸ਼ੀਮਤੀ ਅਨੁਪ ਕੌਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਦੂਸਰਾ, ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਨੁਪ ਕੌਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਉਸਦੇ ਦੋ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 17 ਅਤੇ ਪੀ. 19 ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕਲੰਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਨੁਪ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਣਡਿੱਠੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 19 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। 6,000/- ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ (ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਉਸ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ 'ਤੇ) ਅਗਾਊਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੀਅਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਪ ਕੌਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P. 17 ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਿਕਵਿਡ ਟੋਰ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। 8,000/- ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਉਸ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਲੇਖਾਕਾਰ ਸਰਦਾਰੀ ਲਾਲ ਖੰਨਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਯਕੀਨਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਲੇਖਾ ਜੇਕਾ ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਮੁੱਦਾ ਨੰ. (2) ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਅੰਕ ਨੰ. (3)

(7) 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਰਵਾਇਤੀ ਦਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ-ਖਰੀਦ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏ-ਖਰੀਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਦਾਅਵਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

ਮੈਸਰਜ਼ ਮੂਲ ਚੰਦ ਚੁੰਨੀ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ
(ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀਜੋ)

ਅੰਕ ਨੰ. (4)।

i

(8) ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 1(1 i) ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ- ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ।

ਮੈਸਰਜ਼ ਮੂਲ ਚੰਦ ਚੁੰਨੀ ਲਾਈ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ.

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1971 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 709.

18 ਫਰਵਰੀ 1972 ਈ.

ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਮਾਲ ਐਕਟ (IX ਦਾ 1930)—ਸੈਕਸ਼ਨ 2(4)-ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਰਸੀਦ, ਮਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ—ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਗੁੰਮ ਹੋਇਆ ਮਾਲ—ਦਾਮਾ ਲਈ ਖੋਪਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ - *ges*—ਕੀ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਹੈ।

ਇੰਡੀਅਨ ਸੇਲ ਆਫ ਗੁੱਡਜ਼ ਐਕਟ, 1930 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) "ਮਾਲ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ "ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਰਸੀਦ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੱਕ ਪੂਰਤੀਕਰਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰੇਲਵੇ ਰਸੀਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਉਹ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੇਲਵੇ।'

25 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਕੇ. ਸੇਠੀ, ਜੱਜ, ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ, ਅਮ੍ਰਿਤ ਸਰ, ਮਿਤੀ 30 ਦਸੰਬਰ, 1970 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ, ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ।

ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ, ਬੀ ਕੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਤਲਬੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

